

Zatwierdzam

z up. Ministra Edukacji i Nauki

Wojciech Murdzek

Sekretarz Stanu

(podpis elektroniczny)

Warszawa, kwiecień 2021 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPÓŁPRACY
MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ PODMIOTAMI WYMNIENIONYMI W ART. 3 UST. 3
USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOŁONTARIACIE
W ROKU 2020**

Program współpracy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2020 został przyjęty zarządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 listopada 2019 r. (Dz. Urz. MNiSW poz. 79). Obowiązek ogłoszenia sprawozdania z realizacji *Programu* za rok poprzedni wynika z art. 5b ust. 3 ustawy.

Komórką odpowiedzialną za przygotowanie oraz monitorowanie realizacji *Programu* jest Biuro Ministra, które współpracuje z pozostałymi komórkami organizacyjnymi Ministerstwa, odpowiedzialnymi za wykonywanie zadań wymienionych w *Programie*, zgodnie z ich właściwością.

Za główny cel *Programu* przyjęto budowanie partnerstwa społecznego na rzecz jakości naukowej, nowoczesnego szkolnictwa wyższego oraz rozwoju gospodarczego Polski, jako wyrazu Społecznej Odpowiedzialności Nauki – III filaru „Strategii Gowina”.

W *Programie* wyróżniono dwie podstawowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi: pozafinansową oraz finansową.

1. Formy współpracy pozafinansowej

1.1. Konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych

W 2020 roku Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) zapewniało udział organizacjom pozarządowym w procesie tworzenia przepisów prawa. Projekty aktów normatywnych były konsultowane z organizacjami pozarządowymi, które działają w obszarze dotyczącym danego projektu. Sporządzenie oceny skutków regulacji do aktu prawnego oraz

wskazanie w niej podmiotów, z którymi należy skonsultować projekt, należało do właściwości komórek merytorycznych MNiSW. Organizacje pozarządowe mogły również z własnej inicjatywy brać udział w procesie stanowienia prawa poprzez przekazywanie stanowisk do projektów aktów normatywnych, które były systematycznie udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Stanowiska były przekazywane za pośrednictwem poczty tradycyjnej, jak również elektronicznej.

1.2. Tworzenie gremiów opiniodawczo-doradczych z udziałem partnerów społecznych:

a) Zespół do współpracy przy realizacji zadań związanych z koordynacją systemu uznawania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodów regulowanych oraz do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanych w Rzeczypospolitej Polskiej

W 2020 roku odbyły się dwa posiedzenia Zespołu do współpracy przy realizacji zadań związanych z koordynacją systemu uznawania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodów regulowanych oraz do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanych w Rzeczypospolitej Polskiej – 22 lipca oraz 21 grudnia.

Na posiedzeniu lipcowym omówiono stan prac dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/958 z dnia 28 czerwca 2018 r. *w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów*, kwestię uznawania kwalifikacji zawodowych uzyskanych w Wielkiej Brytanii w kontekście brexitu oraz sprawy związane z Bazą Zawodów Regulowanych (aktualizacje i statystyki z wydanych decyzji w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych oraz o przyjętych oświadczeniach za 2019 r.).

Na posiedzeniu w grudniu najważniejszymi sprawami były: omówienie projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, aktualizacja Bazy Zawodów Regulowanych, kwestia zapewnienia dostępności procedur elektronicznych oraz sprawozdawczość z art. 59 ust. 5 i 6 dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. *w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych*.

1.3. Nadzór nad działalnością fundacji oraz udział przedstawicieli Ministra w organach fundacji:

- a) Fundacja – Zakłady Kórnickie (FZK)** – na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 18 września 2001 r. *o fundacji – Zakłady Kórnickie* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1705) nadzór nad Zakładami sprawuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Reprezentantem Ministra w Radzie Kuratorów FZK, w kadencji 2017-2022, jest Pan Dariusz Jaworski. W ramach nadzoru Minister wyraził zgodę na zmiany w Statucie Fundacji oraz zatwierdził Sprawozdanie z działalności Fundacji w 2019 r.;
- b) Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości** – organem sprawującym nadzór nad Fundacją jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, którego w Radzie Fundacji (zgodnie z art. 17 ust. 1 Statutu Fundacji) reprezentują 2 osoby. W 2020 r. byli to: Pani Monika Kwiecień-Miland oraz Pan Włodzimierz Fisiak. Rada jest powołana na kadencję 2017-2021;
- c) Zakład Narodowy im. Ossolińskich** – nadzór nad Fundacją sprawuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Osobą wskazaną do składu Rady Kuratorów przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, na podstawie § 13 pkt 3 Statutu Fundacji, w roku 2020 był Pan Piotr Czekierda. Rada w obecnym składzie została powołana na kadencję 2016-2021;
- d) Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji** – nadzór nad Fundacją sprawuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania. Członkami Rady Fundacji w 2020 r. byli: Pani Katarzyna Zawada, Pan Andrzej Kurkiewicz (do 13 maja) i Pan Tomasz Michałowski (od 25 maja);
- e) Fundacja Fulbrighta** – współpracę ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego z Polsko-Amerykańską Komisją Fulbrighta reguluje *Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie współpracy w ramach Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta* podpisana w Waszyngtonie dnia 10 marca 2008 r. (Dz. U. z 2009 r., Nr 26, poz. 158). Przepisy umowy zobowiązują stronę polską do powołania pięciu członków do Rady Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta, w tym przedstawiciela ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego (w 2020 r. była nim dr Anna Budzanowska, Podsekretarz Stanu w MNiSW).

W 2020 roku odbyły się 4 posiedzenia Rady, podczas których podjęto 14 uchwał, w tym m.in. dotyczących laureatów wybranych w poszczególnych programach stypendialnych,

zatwierdzenia budżetu rocznego Fundacji oraz zasad rekrutacji do programów stypendialnych na lata 2022-2023.

Fundacja Fulbrighta wspiera realizację celów Ministerstwa poprzez utrzymywanie wysokiego poziomu kandydatów, studentów, doktorantów oraz badaczy, którzy uczestniczą w wymianie akademickiej i naukowej z USA, zdobywając cenne doświadczenie w środowisku międzynarodowym, które następnie pożytkują w pracy naukowo-badawczej po powrocie do kraju.

W 2020 r. w ramach oferty programowej „Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta” (dotyczącej wymiany akademickiej w roku akademickim 2020/2021) stypendia otrzymało 60 Polaków, tj. o 5 mniej niż w 2019 r.

1.4. Przyznawanie honorowych patronatów

W roku 2020 Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego objął **patronatem 103 przedsięwzięcia** z zakresu nauki i szkolnictwa wyższego organizowanych przez trzeci sektor. Były to m.in. konferencje naukowe, seminaria, kongresy, konkursy, festiwale, jubileusze oraz targi edukacyjne.

2. Formy współpracy finansowej

Współpraca finansowa MNiSW z organizacjami pozarządowymi w 2020 roku prowadzona była m.in. przez finansowanie projektów w ramach programów lub przedsięwzięć Ministra, a także zlecenie realizacji zadań publicznych.

2.1. Projekty w ramach programów lub przedsięwzięć Ministra:

a) Narodowy Program Rozwoju Humanistyki (NPRH)

Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, realizowany od 2011 roku, został ustanowiony w odpowiedzi na postulaty środowisk humanistycznych, a jego założenia zostały wypracowane w konsultacji z najwybitniejszymi przedstawicielami nauk humanistycznych w Polsce. Obecnie Program składa się z następujących modułów: „Dziedzictwo Narodowe”, „Uniwersalia” oraz „Fundamenty”. Celem NPRH jest:

- upowszechnianie osiągnięć polskiej humanistyki naukowej w świecie;
- finansowanie długoterminowych projektów badawczych o charakterze dokumentacyjnym, źródłowym, edytorskim i słownikowym z zakresu humanistyki, o zasadniczym znaczeniu dla kultury i dziedzictwa narodowego;
- włączanie najwybitniejszych osiągnięć polskiej humanistyki do światowego dziedzictwa kulturowego;

- włączanie najwybitniejszych osiągnięć światowej humanistyki do polskiego dziedzictwa kulturowego;
- inicjowanie i finansowanie projektów o szczególnym znaczeniu dla realizacji polityki naukowej państwa, dotyczących bieżących potrzeb polskiej humanistyki.

W roku 2020, w ramach NPRH zakwalifikowano do finansowania **1 projekt** złożony przez organizację pozarządową, na kwotę **149 666,00 zł**.

b) Program „Społeczna odpowiedzialność nauki” (SON)

Przedmiotem programu jest wsparcie podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki oraz innych jednostek organizacyjnych działających na rzecz upowszechniania nauki w realizacji projektów mających na celu popularyzację nauki lub promocję sportu akademickiego oraz projektów związanych z utrzymaniem zasobów bibliotecznych o istotnym znaczeniu dla nauki lub jej dziedzictwa. Program składa się z modułów:

- „Popularyzacja nauki i promocja sportu” (wspieranie realizacji projektów polegających na: popularyzacji osiągnięć naukowych, pracy naukowców, badań naukowych i prac rozwojowych oraz na promocji nauki; organizacji przedsięwzięć ukazujących w przystępny sposób przydatność wiedzy naukowej; organizacji przedsięwzięć mających na celu upowszechnianie tradycji społeczności akademickiej; organizacji przedsięwzięć promujących i wspierających sport akademicki; popularyzowaniu innowacyjnych rozwiązań w nauce i szkolnictwie wyższym);
- „Wsparcie dla bibliotek naukowych” (wspieranie realizacji projektów polegających na utrzymaniu zasobów bibliotecznych o istotnym w skali kraju znaczeniu dla nauki lub jej dziedzictwa, ich opracowywaniu oraz udostępnianiu w postaci elektronicznej).

W roku 2020, w ramach SON zakwalifikowano do finansowania i podpisano umowy z organizacjami pozarządowymi na realizację **53 projektów**, na łączną kwotę **20 938 206,82 zł**.

c) Program „Doskonała nauka” (DN)

Przedmiotem programu jest wsparcie podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki oraz innych jednostek organizacyjnych działających na rzecz upowszechniania nauki w realizacji projektów mających na celu prezentację osiągnięć naukowych, w tym najnowszych wyników badań naukowych lub prac rozwojowych, poprzez organizację

konferencji naukowych oraz wydawanie monografii naukowych. Program składa się z modułów:

- „Wsparcie konferencji naukowych” (wspieranie realizacji projektów polegających na organizacji konferencji naukowych prezentujących osiągnięcia naukowe, w tym najnowsze wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych);
- „Wsparcie monografii naukowych” (wspieranie realizacji projektów polegających na wydawaniu monografii naukowych o wysokim poziomie naukowym i istotnym znaczeniu dla rozwoju nauki lub wzrostu polskiej gospodarki, prezentujących osiągnięcia naukowe, w tym najnowsze wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych, w celu wprowadzenia wyników tych badań lub prac do obiegu krajowego lub międzynarodowego, oraz na udostępnieniu tych publikacji w Internecie, w trybie otwartego dostępu, w sposób bezpłatny i bez technicznych ograniczeń).

W roku 2020 w ramach DN zakwalifikowano do finansowania i podpisano umowy z organizacjami pozarządowymi na realizację **79 projektów**, na łączną kwotę **5 737 547,84 zł**.

2.2. Otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego pn. „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego”

Konkurs skierowany jest do organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 *ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Przedstawiciele tych organizacji, prowadzących działalność w środowisku akademickim, są zapraszani do udziału w pracach komisji konkursowej. Corocznie jest formułowanych kilka celów konkursu, w szczególności dotyczących wspierania bieżących działań i programów lub przedsięwzięć Ministra.

W roku 2020 mogły być realizowane – przede wszystkim w formie konkursów, akcji informacyjnych, konferencji, seminariów, szkoleń i warsztatów – projekty uwzględniające działania na rzecz:

- studenckiego ruchu naukowego i kół naukowych;
- zwiększania świadomości prawnej studentów i doktorantów w zakresie przepisów dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki – w tym działania strażnicze;
- rozwoju mediów akademickich, ze szczególnym uwzględnieniem programów poświęconych tematyce studiów, badań naukowych i popularyzacji nauki;
- wyrównywania szans studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami;

- popularyzacji zachowań proekologicznych wśród studentów i doktorantów;
- wspierania procesu integracji studentów i doktorantów z zagranicy w polskim środowisku akademickim.

Wykonanie **32 zadań** publicznych zlecono **25 organizacjom pozarządowym**. Na realizację zadań przeznaczono **2 256 003,68 zł**.

2.3. Wsparcie inicjatyw wpisujących się w aktualne priorytety Ministra

W ramach współpracy przy realizacji różnego rodzaju wydarzeń i działań (konferencje, konkursy, kampanie informacyjne, inne inicjatywy organizacji pozarządowych), wpisujących się w aktualne priorytety Ministra, dofinansowano **5 podmiotów** z obszaru tzw. trzeciego sektora. Łączny koszt związany z realizacją działań wpisujących się w aktualne priorytety Ministra wyniósł **453 702,42 zł**.

2.4. Dotacja celowa na finansowanie wydatków związanych z realizacją wymiany w ramach Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta

W 2020 r. w ramach Programu przyznano stypendium na rok akademicki 2020/2021 **60 Polakom**, w tym 29 wykładowcom i naukowcom oraz 31 studentom i doktorantom. Z powodu epidemii COVID-19 zakłada się jednak, że w roku akademickim 2020/2021 zrealizowanych zostanie 50 z nich (dla 19 wykładowców i naukowców oraz 31 studentów i doktorantów). Ministerstwo, poza przekazaniem środków finansowych, wspiera decyzje podejmowane w ramach działalności Fundacji, monitorując celowość i efektywność realizacji powierzonych zadań oraz wydatkowania środków.

Szczegółowe zestawienie kosztów finansowanych z dotacji celowej MNiSW na finansowanie wydatków związanych z realizacją wymiany w ramach Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta

Lp.	Tytuł	Wydatki (w zł)
1.	Wyplacone stypendia wraz z kosztami podróży do państwa drugiej Strony i z powrotem oraz w państwie pobytu, zakupy polis ubezpieczeniowych i opłat wizowych, w tym:	2 688 762,59
1a.	- polskim i amerykańskim kandydatom posiadającym co najmniej tytuł zawodowy licencjata lub równorzędny stopień naukowy lub stopień w zakresie sztuki w celu odbycia części studiów wyższych, studiów doktoranckich, staży naukowych albo wzięcia udziału w innych formach kształcenia	
1b.	- polskim i amerykańskim pracownikom dydaktycznym i naukowo-dydaktycznym, posiadającym co najmniej tytuł zawodowy magistra lub równorzędny w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych, seminariów lub warsztatów	
1c.	- polskim i amerykańskim doktorantom lub pracownikom naukowym lub naukowo-dydaktycznym, posiadającym co najmniej tytuł zawodowy magistra lub równorzędny, w celu prowadzenia badań naukowych	
2.	Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych o programach wymiany stypendialnej oraz o programach współpracy pomiędzy Stronami oraz rozwój współpracy Komisji z absolwentami Programu Fulbrighta	51 237,41
RAZEM		2 740 000,00

2.5. Finansowanie programów stypendialnych realizowanych przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej – jako zadania zlecone przez ministra

W ramach zaplanowanych działań Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej współpracowała (na podstawie zlecenia Ministra) z:

- **Fundacją Liderzy Przemian** (w ramach Programu Stypendialnego im. Lane’a Kirklanda);
- **Fundacją Kościuszkowską** poprzez przekazywanie partnerowi środków finansowych na stypendia.

Liczba beneficjentów w ramach tej współpracy w 2020 r. (nabór w 2020 r. i wcześniejsze) wyniosła **75 (499 000,00 zł)**, w tym: 57 (429 000,00 zł) – w ramach Programu Stypendialnego im. Lane’a Kirklanda oraz 18 (70 000,00 zł) – w ramach programu stypendialnego Fundacji Kościuszkowskiej.

Zbiornicze zestawienie projektów finansowanych przez MNiSW w 2020 r., realizowanych przez organizacje pozarządowe

Lp.	Nazwa programu/przedsięwzięcia	Kategoria	Liczba projektów	Kwota finansowania (w zł)
1.	Narodowy Program Rozwoju Humanistyki	Program	1	149 666,00
2.	Program „Społeczna odpowiedzialność nauki”	Program	53	20 938 206,82
3.	Program „Doskonała nauka”	Program	79	5 737 547,84
4.	Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego	Otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego	32	2 256 003,68
5.	Współpraca przy realizacji różnego rodzaju inicjatyw wpisujących się w aktualne priorytety Ministra	Wydarzenia i inicjatywy	5	453 702,42
6.	Dotacja celowa na finansowanie wydatków związanych z realizacją wymiany w ramach Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta	Dotacja celowa	1	2 740 000,00
7.	Finansowanie programów stypendialnych realizowanych przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej	Zadania zlecone przez ministra	75	499 000,00
Razem:			246	32 774 126,76